

Frontera España-Portugal: documentación lingüística y bibliográfica
<http://www.frontespo.org>
Localidad: Castromil (Hermisende). Zamora
Identificador de la grabación: ESZA27003-006
Fecha de la entrevista: 26/02/2016
Entrevistadores: David Rodríguez Lorenzo
Informantes: Nemesio González, Ascensión Nieto
Versión de la transcripción: 1
Revisada: No

Licencia de uso CC BY-SA 4.0

Inf. 2 (AN) Sen xente.

Inf. 1 (NG) E o que te iba contando da miña abuela cuando lle dou as pata- | fézolle unhas patatas... restri-... | por facer a peneira, restriulle un touc- | un cacho de touciño e botaría | non sei se lle botaría algún pimento.

Entr. 1 (DRL) Ah, por, por, por, por facer a peneira.

Inf. 2 (AN) Se o tiña, se era tempo deles, non sabemos, porque se non era en tempo de cosecha de pimientos, xa non os había na casa, que non é como agora, se non os teis na casa, teilos na tienda, pero antes non os había na tienda.

Inf. 1 (NG) É, é. [TranscrDubidosa]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (NG) [xxx], "Ala, vinde a por |"

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (NG) [Riso] "Vinde a comer |"

Inf. 1 (NG) "Vin-... vinde a comer as patatas", díxolle, díxolle miña abuela.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (NG) Subiron a comer as patatas, púxollo nunha fonte, nin plato nin hostias, antes comíase todo na mesma fonte, e bebíase por un... por un porrón.

Inf. 2 (AN) Un porrón.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (AN) Non, non acordaches os porrois tu tampouco.

Entr. 1 (DRL) Non, sei como, sei como é, pero...

Inf. 1 (NG) Os porrois xa eran [xxx].

Inf. 2 (AN) Eran de, eran de cristal, bueno, sábese como eran, claro, pois bebíase por un porrón, ou por bota, a bota tamén se usaba muto, a bota, e as outras... es- | non, as outras... cabazas, tamén, tamén se bebía muto pola cabaza, e, e... |

Inf. 1 (NG) Eran de cristal.

Inf. 1 (NG) Despois [xxx] |

Inf. 1 (NG) Barrilas.

Inf. 1 (NG) Ah, cabazas.

Inf. 1 (NG) Tamén se bebía muto.

Entr. 1 (DRL) Cabazas.

Entr. 1 (DRL) E barrilas, que, que | ?

Inf. 1 (NG) Barrila era de barro, eso era para a agua, conservaba a agua máis fresca, sabes?

Inf. 2 (AN) Barrilas e-, era desa de barro, para a agua, non sabes?

Entr. 1 (DRL) Ah, vale, enseñáronme unha alí, en, en Hermisende.

Inf. 2 (AN) E as cabazas eran | as cabazas, aínda haberá por aí cabazas, eran as que levaban os... os homes cuando íban a segar a herba, levaban a cabaza de viño, dicían "Hai que levar a cabaza de viño".

Inf. 1 (NG) Aínda ex-, aínda existen agora.

Entr. 1 (DRL) Aínda existen, si.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) [Riso] E aguantábase fresquiño, máis ou menos, alí na cabaza?

Inf. 2 (AN) Si... si.

Inf. 1 (NG) Si, e gustaba, e era, e era cabazas criadas no | en ca- | no | en huertas, despois xa se secaban e sacábanlle o de dentro, e quedaba o que é a f- | a casca, o que é a co- | o caparazón de fóra.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (AN) [xxx]

Inf. 2 (AN) No...

Inf. 2 (AN) Secábanas, si.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 2 (AN) Si.

Inf. 1 (NG) Entón, a | subiulle as patatas... bu, [xxx] a comer, a comer, a comer, a comer, e ningún falaba nada, e díxolle a | díxolle o vello amiña abuela, "Quérolle decir, señora, unha cousa, lle comen máis os pequenos que os grandes".

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (NG) Porque o pequeno tamén se defendía de carallo -sabes?-, polo outro lado. [Riso]

Inf. 2 (AN) A comer. [Riso]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (NG) "Co-, cómenlle máis os pequenos cós grandes".

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 1 (NG) Para estar | non acabar | [TranscrDubidosa] non falou nada -sabes?-, porque se non perdía bocado, se conoce que non sería fillo, sabes? [Riso]

Inf. 2 (AN) [Riso]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 1 (DRL) A-, antigamente, as comidas que se facían no día eran iguais que hoxe ou era distinto?

Inf. 1 (NG) Disinto.

Entr. 1 (DRL) Como, como se facía?

Inf. 1 (NG) Por e[x]emplo, antes, en principio, o que se almorzaban eran unhas sopas... verdai?

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 2 (AN) Si, sopas pola mañá.

Entr. 1 (DRL) Pola mañá, cedo, con... ?

Inf. 1 (NG) Si, sopa restrida de | con ovos. [TranscrDubidosa]

Inf. 2 (AN) Con pan.

Inf. 2 (AN) Fervías a auga, e migabas unha taza con pan, e despois xa rostrido chamábaselle que botabas... despois xa aceite, pero en primeira manteca de porco... a freír na sartén, un pouco de pimentón, e allo, e botábasllo alí por riba a aquilo.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 1 (NG) E o [xxx] que estabas escaldando botábasllo encima da sopa.

Entr. 1 (DRL) E eso, como lle chamaban, un ros- | ?

Inf. 2 (AN) E eran |

Inf. 1 (NG) Rostrí-, rostrido.

Inf. 2 (AN) Rostrido, rostrido das sopas.

Entr. 1 (DRL) Rostrido.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 2 (AN) Porque non levaba | á auga non lle botabas, non lle cocías nada, era auga limpia, entónces e- | con que se arreglaba esa auga era con aquilo, co rostrido.

Entr. 1 (DRL) Con aquela manteca e...

Inf. 2 (AN) Si, co rostrido.

Inf. 1 (NG) Despois xa viña a mediodía, era... o caldo... como agora, o caldo tamén se fai igual que antes | se faría antes, [xxx]...

Entr. 1 (DRL) E a mediodía que | dicían xantar ou... ?

Inf. 1 (NG) Xantar.

Entr. 1 (DRL) Xantar.

Inf. 1 (NG) O caldo... e a entrada do caldo, o que cocía o caldo, un cacho de touciño... e un cacho de chouriza e... se era no inverno, morcilla, ou... ou chourizo fariñado ou así, cunhas, cunhas cachas, as patatas cocidas chámanse cachas.

Inf. 2 (AN) Si, o touciño que houbera.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 2 (AN) Con patatas cocidas.

Entr. 1 (DRL) Unhas cachas, [Asent].

Inf. 1 (NG) E á noute outra vez caldo.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Inf. 2 (AN) O que sobraba de a mediodía.

Entr. 1 (DRL) Era, era o que había.

Inf. 2 (AN) Si, si.

Inf. 1 (NG) Si.

Entr. 1 (DRL) E á noite que era, a cea?

Inf. 1 (NG) É cenar.

Entr. 1 (DRL) Cenar.

Inf. 1 (NG) Merendar, a veces, tamén, merendar é... así en-,
entre horas, [xxx].

Entr. 1 (DRL) Pola tarde.

Entr. 1 (DRL) E cando vamos comer, preparamos, [xxx] | como din,
pór a mesa ou poñer a mesa?

Inf. 1 (NG) Vou pór a mesa.

Inf. 2 (AN) Vou pór a mesa.

Entr. 1 (DRL) Vou pór a mesa.

Entr. 1 (DRL) E que cousas se pon [sic] na mesa?

Inf. 1 (NG) Ponse [sic] os platos...

Inf. 2 (AN) Nós agora o mantel, os platos... vasos.

Inf. 1 (NG) Platos e os, os cubiertos, cuchara, tenedor e
cuchillo, e vasos.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Vale, e para o viño, para | así para repartir para
todos?

Inf. 1 (NG) Xarra.

Entr. 1 (DRL) Unha xarra, vale.

Inf. 1 (NG) NÓS agora eiquí non a, non a usamos, que non bebemos, pero...

Inf. 2 (AN) Antiguamente... usabamos o porrón e non poñíamos xa nin o vaso, xa bebíamos polo porrón... o viño, e se algún quería agua, pois si, xa a collía, tiñamos un vaso a mellor de porcelana... para beber todos, o que quería agua iba a beber un vaso de agua.

Entr. 1 (DRL) É verdade, que, que é o que falábamos antes.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Moi ben.

Entr. 1 (DRL) Que máis?

Entr. 1 (DRL) O que, o que botamos para a sopa, para que non quede sosa, é... ?

Inf. 2 (AN) O sal.

Inf. 1 (NG) O sal, sal.

Entr. 1 (DRL) O sal, o sal, non é a sal.

Inf. 1 (NG) O sal.

Entr. 1 (DRL) O sal.

Inf. 2 (AN) O sal.

Entr. 1 (DRL) E para o café, para que non | para endulzar?

Inf. 2 (AN) O azúcar.

Inf. 1 (NG) O azúcar.

Entr. 1 (DRL) O azúcar.

Inf. 1 (NG) O azúcar.

Entr. 1 (DRL) Vale.

Entr. 1 (DRL) Vale.

Entr. 1 (DRL) Estas son rápidas tamén, son partes do corpo, por exemplo, isto, esto aquí.

Inf. 2 (AN) O cráneo.

Inf. 1 (NG) Eso é, eso é o cráneo.

Inf. 2 (AN)	A cabeza.
Entr. 1 (DRL)	Si, a, a... a cabeza.
Inf. 1 (NG)	Cabeza.
Entr. 1 (DRL)	E, para ver?
Inf. 1 (NG)	Os ollos, ollos.
Entr. 1 (DRL)	[Asent]
Entr. 1 (DRL)	Unha persoa que non ve, dise que está... ?
Inf. 1 (NG)	Cega.
Inf. 2 (AN)	Cego.
Entr. 1 (DRL)	E se é un home?
Inf. 1 (NG)	Cego... se é muller
Entr. 1 (DRL)	E se son d- ?
Entr. 1 (DRL) homes?	Se, se é home, cego, se é muller, cega, se son dous
Inf. 1 (NG)	Se é un, se é un
Inf. 1 (NG)	Cega.
Inf. 1 (NG)	Son cegos.
Entr. 1 (DRL)	E dúas mulleres?
Inf. 1 (NG)	Cegas.
Entr. 1 (DRL) e todo eso.	Vale, é para coñecer... o singular, o plural e todo,
Inf. 1 (NG)	Exactamente.
Entr. 1 (DRL)	E unha persoa que non ve dun ollo e do outro si?
Inf. 1 (NG)	Está cego dun ollo.
Entr. 1 (DRL)	Cego dun ollo.
Entr. 1 (DRL)	E os que tor-
Inf. 1 (NG) non eiquí non se usaba, verdaí?	Hai quen dice que é torto, pero nós eiquí esa palabra

Entr. 1 (DRL)	Non, non se usa.
Inf. 2 (AN)	Si, claro, [xxx].
Inf. 1 (NG)	De torto non...
Entr. 1 (DRL)	E o que torce así un ollo para...
Inf. 1 (NG)	Vesgo.
Entr. 1 (DRL)	Vesgo.
Entr. 1 (DRL)	Esta pel que tapa o ollo cando a cerramos?
Inf. 1 (NG)	Pestaña?
Entr. 1 (DRL)	A pel, a pel esta.
Inf. 1 (NG)	Párpado.
Entr. 1 (DRL)	Párpado, moi ben.
Entr. 1 (DRL)	E o puntiño negro que está no medio do ollo?
Inf. 1 (NG)	É que é meniña.
Inf. 2 (AN)	A meniña.
Entr. 1 (DRL)	Meniña.
Inf. 2 (AN)	Meniña, si.
Entr. 1 (DRL)	E... que máis?
Entr. 1 (DRL)	Para morder?
Inf. 1 (NG)	Os dentes.
Entr. 1 (DRL)	E onde vai o dente [Emisión] aí met- esta carniña?
Inf. 1 (NG)	É a encía.
Entr. 1 (DRL)	Encía.
Entr. 1 (DRL)	Despois, esta é unha... ?
Inf. 1 (NG)	Unha mao.
Entr. 1 (DRL)	E as dúas son as miñas... ?
Inf. 1 (NG)	As miñas maos.
Entr. 1 (DRL)	Vale.

Entr. 1 (DRL) E estes son os... ?

Inf. 1 (NG) Son | chama- | dedos.

Entr. 1 (DRL) E os nomes deles... acórdase?

Inf. 1 (NG) Si, pulgar, índice, corazón, anular e meñique.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) E, cando eran pequenos, tiñan algunha canción ou algunha cousa así de... | cos dedos da mao?

Inf. 1 (NG) Si, algo había, verdai?

Inf. 2 (AN) Este é o sanmartiñ- | non, como era?

Inf. 1 (NG) Este...

Inf. 2 (AN) Este é o furabolos, este é o escocha- | [xxx] este é o meñique.

Inf. 1 (NG) Este foi á leña, este echó un huevo... este lo coció... no.

Inf. 2 (AN) Este lo | no.

Inf. 1 (NG) Este echó un huevo, este lo coció, este lo | non sei que, e el | este pobrecito, nada le tocó.

Inf. 2 (AN) Algo era así.

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (AN) E agora, este é o mermidiño, este o seu padriño, este é o mermidiño, este é o seu padriño, este é o furabolos... e este | non, pero aínda queda eiquí un.

Inf. 1 (NG) Si.

Inf. 1 (NG) Este é o escochapiollos, porque |

Entr. 1 (DRL) Este é o mor de todos, igual, non?

Inf. 1 (NG) Ah, si.

Inf. 2 (AN) Ah, este é o m-, mermidiño, este é o seu padriño, este é o mor de todos, este é o... furabolos e este o escochapiollos.

Inf. 1 (NG) Furabolos.

Inf. 1 (NG) E este [xxx] | e este sabes por que lle chamaban o

escocha piollos?

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Entr. 1 (DRL) [Riso]

Inf. 2 (AN) Si.

Inf. 1 (NG) Porque ás veces ao rapaz tamén lle facías...

Entr. 1 (DRL) [Riso] Moi ben, [Riso].

Entr. 1 (DRL) E esta parte de aquí abaixo, onde dobra?

Inf. 1 (NG) Sobaco.

Entr. 1 (DRL) Sobaco.

Entr. 1 (DRL) Os que escriben coa man esquerda?

Inf. 1 (NG) Zurdos.

Entr. 1 (DRL) E o que cuida da nosa saúde?

Inf. 1 (NG) É o médico.

Entr. 1 (DRL) É o médico.

Entr. 1 (DRL) Tiñan cost- | antes tamén lle chamaban médico?

Inf. 1 (NG) Sempre, sempre.

Entr. 1 (DRL) Sempre?

Entr. 1 (DRL) Non | doutor e tal non, non se usaba.

Inf. 1 (NG) Non, eiquí s- | o médico, o médico.

Inf. 2 (AN) Non, eiquí nunca se usou eso.

Entr. 1 (DRL) Vale.

Entr. 1 (DRL) Moi ben.

Entr. 1 (DRL) Nomes de familia e parentesco, a ver.

Entr. 1 (DRL) [Emisión] Un home e unha muller casan, e despois teñen... ?

Inf. 1 (NG) Fillos.

Entr. 1 (DRL) Fillos.

Entr. 1 (DRL) Se é un neno é un fillo.

Inf. 1 (NG) Un fillo.

Entr. 1 (DRL) Se é unha nena... ?

Inf. 1 (NG) Unha filla.

Entr. 1 (DRL) Se son dous nenos... ?

Inf. 1 (NG) Dous fillos.

Entr. 1 (DRL) E dúas nenas... ?

Inf. 1 (NG) Dúas fillas.

Inf. 2 (AN) Dúas nenas.

Entr. 1 (DRL) Moi ben.

Entr. 1 (DRL) Cando unha muller espera un fillo, dise que está... ?

Inf. 1 (NG) É que está preñada.

Entr. 1 (DRL) Preñada.

Entr. 1 (DRL) E... que máis?

Entr. 1 (DRL) Antes falou que na súa casa eran sete... ?

Inf. 1 (NG) Na casa de miña mai?

Entr. 1 (DRL) Si, na casa de súa mai... eran sete?

Inf. 1 (NG) Chegaron a ser once.

Entr. 1 (DRL) Ca- | [Riso]

Entr. 1 (DRL) E que eran, seu pai, súa mai... ?

Inf. 1 (NG) E a... | e unha tía que tiñan con eles... e unha ma-
| e despois eran sete fillos.

Entr. 1 (DRL) Sete fillos.

Inf. 1 (NG) Sete e dous, nove, dez, e aínda había outro... que
non sei quen era.

Entr. 1 (DRL) Entón eran, eran sete irmaos.

Inf. 2 (AN) Quen estaban con os t- | coa túa abuela?

Inf. 1 (NG) A miña madriña, [xxx].

Inf. 1 (NG) Tíñamos unha tía.

Inf. 2 (AN) O [xxx] non sería?

Inf. 1 (NG) Non.

Inf. 2 (AN) Pois non sei.

Inf. 1 (NG) Eles eran once.

Entr. 1 (DRL) [Asent] Entón | pero irmaos eran sete?

Inf. 1 (NG) Sete.

Entr. 1 (DRL) Un deles era o seu... ?

Inf. 1 (NG) Un era, un era meu padriño.

Inf. 2 (AN) Padriño.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) E, e... pero si, o que quero, o que quero preguntar
é, é... un só.

Inf. 1 (NG) Ah.

Entr. 1 (DRL) Calquera deles, era o seu... ?

Inf. 1 (NG) Era meu tío.

Entr. 1 (DRL) Non, os, os, os, os fillos de seus pais.

Entr. 1 (DRL) [Riso] É que eu non quero dicir a palabra, pero é
igual, quero dicir, un deles é o seu irmao.

Inf. 1 (NG) Si.

Entr. 1 (DRL) E se é unha nena?

Inf. 1 (NG) Miña irmá.

Entr. 1 (DRL) E varias nenas son as súas... ?

Inf. 1 (NG) Irmás.

Entr. 1 (DRL) Vale, era eso, ás veces complícome a vida para
preguntar as cousas.

Entr. 1 (DRL) E o pai do meu pai é o meu... ?

Inf. 1 (NG) Abuelo.

Entr. 1 (DRL)	E a mai?
Inf. 1 (NG)	Miña abuela.
Entr. 1 (DRL)	E os dous?
Inf. 1 (NG)	Abuelos.
Entr. 1 (DRL)	Os dous abuelos.
Entr. 1 (DRL)	O fillo do meu fillo é o meu... ?
Inf. 1 (NG)	Neto.
Entr. 1 (DRL)	E... se é nena?
Inf. 1 (NG)	Neta.
Entr. 1 (DRL)	E os dous son os... ?
Inf. 1 (NG)	Netos.
Entr. 1 (DRL)	Moi ben.
Inf. 1 (NG)	Dícese netos, non se dice neto e neta.
Entr. 1 (DRL)	Vale.
Entr. 1 (DRL)	E... o... o pai da súa esposa?
Inf. 1 (NG)	É meu sogro.
Entr. 1 (DRL)	E a mai?
Inf. 1 (NG)	Sogra.
Entr. 1 (DRL)	Vale, e os dous son os seus... ?
Inf. 1 (NG)	Sogros.
Entr. 1 (DRL)	Sogros.
Entr. 1 (DRL)	O... marido da súa filla, un home que casa coa filla é o seu... ?
Inf. 1 (NG)	Xenro.
Entr. 1 (DRL)	E ao revés, se é unha muller...
Inf. 1 (NG)	Nora.
Entr. 1 (DRL)	Nora, moi ben.

Entr. 1 (DRL) E... a primeira parte do día, cando aínda non se ve o sol, pero xa hai algunha | Que tal? Xa estamos case no final | [Emisión] non se ve o sol, pero hai algunha claridade, como lle chaman a iso?

Inf. 1 (NG) Empeza a amanecer.

Entr. 1 (DRL) Amanecer.

Entr. 1 (DRL) E despois, cando xa se ve o sol, esa parte así, a primeira parte do día?

Inf. 1 (NG) Xa vén o día.

Entr. 1 (DRL) [Asent] Vale.

Entr. 1 (DRL) E... despois vén a... | bueno, a mañá, mediodía, a tarde, e cando empeza xa a...

Inf. 1 (NG) Anoutecer.

Entr. 1 (DRL) Anoutecer.

Inf. 1 (NG) É cuando xa se quere empezar a, a, a poder a noute, anou-, anoutece, está anoutecendo.

Entr. 1 (DRL) [Asent]

Entr. 1 (DRL) Vale.

Entr. 1 (DRL) Moi ben.

Entr. 1 (DRL) E, e despois xa vén a noite.

Inf. 1 (NG) Xa.

Entr. 1 (DRL) A noute, noute, aquí é noute, non é noi-, noite, é noute.

Inf. 1 (NG) Noute... noute, noute.